

عید فطر جلوه همبستگی و اقتدار اسلامی است/ تقوی؛ حاصل سی روز بندگی

نظر بر روایات مختلف پیرامون عید سعید فطر نشان می دهد که این عید بزرگ از سوی معصومین به قیامت تشبیه شده است

نظر بر روایات مختلف پیرامون عید سعید فطر نشان می دهد که این عید بزرگ از سوی معصومین به قیامت تشبیه شده است به عنوان مثال حضرت علی (ع) در مورد نماز عید فطر فرمودند: زمانیکه از خانه می‌روید؛ هایتان به قصد خواندن نماز عید خارج می‌شوید، انگار که از قبر خارج می‌شوید و برای حشر می‌روید. وقتی به جایگاه نماز می‌رسید، انگار در پیشگاه خدا در روز قیامت ایستاده‌اید. و زمانیکه نماز تمام می‌شود و به منزل خود بازمی‌گردید، انگار به خانه‌های خود در بهشت بازمی‌گردید.

این توصیف زیبا از نماز عید فطر، تشبیه سه موقف قیامت است. تشبیه حشر خلاق به خروج از منزل، ایستادن در پیشگاه خدا به اقامه نماز، و بازگشت از نماز (همراه با سرور و شادمانی) به بازگشت بسوی جایگاه ابدی در بهشت است.

در عظمت و بزرگی این عید همین بس که در قنوت این نماز آمده: ...؛ روزی که آن را عید مسلمانان و ثمره و ذخیره و شرافت پیامبر اکرم (ص) قرار دادی ...؛

در این فراز تفاوت ارزش‌گذاری فطر میان پیامبر و امتش، بدلیل میزان بهره‌برداری از ماه رمضان است. پیامبر رحمت، حد نهایت استفاده از برکات این ماه بوده‌اند و مانند ندارند. پس فطر، ذخیره و ثمره قیام و صیام ایشان است. امت پیامبر هم به میزان معرفت و توفیق خود، از این ماه کسب فیض کرده است. پس در این روز شادمان هستند و بعنوان روز عید از خداوند پاداش می‌گیرند.

آنچه باید از ماه رمضان حاصل شود، تقواست. این گونه نباشیم که فقط در ماه رمضان اطاعت خدا را بکنیم و در غیر آن ترک طاعت کنیم!

حجت الاسلام فاطمی نیا با اشاره به اتمام ماه مبارک رمضان می گوید: آنچه باید از ماه رمضان حاصل شود، تقواست. این گونه نباشیم که فقط در ماه رمضان اطاعت خدا را بکنیم و در غیر آن ترک طاعت کنیم! بعضی فقط در ماه رمضان نماز میخوانند، خوش اخلاق هستند، دل نمیشکنند! یا مثلاً فقط در این ماه با حجاب مناسب هستند!

وی توصیه می کند: عزیزان من قرآن که فرمود: «کتب علیکم الصیام»؛ برای این است که در این ماه ملکه تقوا برایمان حاصل شود، نه اینکه فقط یک ماه رمضان عبادت کنیم و مابقی ایام را به حال خودمان باشیم! سعی کنید تا می توانید نورهای کسب شده در این ماه را با گناه نکردن حفظ کنید. اولیاء الله که به آن مقامات عالیہ رسیدند در اثر حفظ همین انوار بود!

فاطمی نیا می گوید: خداوند فرمود روزه برای من است. من خودم پاداش روزه داران را می دهم، و برخی هم جمله را مجهول خوانده اند به این معنا که من خودم پاداش روزه هستم و دوستی و محبت خودم را به آنها می دهم. جمال السالکین سید بن طاووس می نویسد: «مبادا این روز را (روز عید فطر) به بازی و اهمال بگذرانی، چرا که نمیدانی از مردودین هستی یا مقبولین. پس اگر امید قبول داری، شکر زیادی به جا آور و اگر ترس از رد در تو هست، اسیر حزن و اندوه باش!»؛ به هر حال نباید از این روز غفلت کنیم. اگر رجاء قبول هست که شکرش را به جا می آوریم، و اگر خوف رد باشد باید با تضرع به بارگاهش تدارک مافات کنیم.

در نقل دیگری نیز آمده است که سید بن طاووس می فرماید اولیاء خدا از صبح روز عید فطر، شروع می کنند تا برای رمضان سال آینده آماده شوند. در دعای وداع ماه رمضان هم آمده است که از خداوند بخواهیم ما را برای رمضان سال بعد نگه دارد و از همین الان ما را آماده کند.

در نقلی آمده است که سید بن طاووس می فرماید اولیاء خدا از صبح روز عید فطر، شروع می کنند تا برای رمضان سال آینده آماده شوند. در دعای وداع ماه رمضان هم آمده است که از خداوند بخواهیم ما را برای رمضان سال بعد نگه دارد و

لذا کسانی که شب قدر را درک نکردند از اول عید فطر امسال باید آماده شوند که شب قدر سال بعد را درک کنند. این شب قدری که گذشت اگر هزار ماه او را جلو نبرده، حتما مانعی وجود داشته است. آن مانع را باید از هم اکنون بشناسد.

نکته دیگری که وجود دارد حفظ دستاوردهای این ماه بزرگ است. آیت الله میرباقری در این خصوص می گوید: انسان پس از کسب توفیقات باید بر حفظ دستاوردها سرمایه گذاری و تلاش کند؛ اگر شب جمعه ای بر انسان می گذرد و توفیق مناجات و توبه پیدا می کند، اگر ماه رمضان و شب قدری بر او گذشت و رزق های این ماه از جمله: طهارت نفس و توفیق قیام در شب و شب زنده داری و سحرخیزی و تلاوت قرآن و... را به دست آورد باید در حفظ آن ها بکوشد و بر آن اضافه کند. خلاصه اینکه به دست آوردن سرمایه ها یک چیز است و حفظ و نگهبانی آن چیز دیگری است. اما نسبت به حفظ دستاوردهای ماه رمضان چه باید کرد؟

وی می گوید: اول اینکه انسان باید متوجه باشد که چیزی به دست آورده است؛ چون آدمی که اهل حساب و کتاب نیست و ارزش کالاهای قیمتی خود را نمی داند در معرض خطر است، چرا که دشمن و شیطان آن ها را می شناسند و روی آن ها کمین می کنند. از این رو اگر در جایی دیدید که شیطان خیلی وسوسه می کند بدانید که در همان جا خبری است مثلا اگر شب ها بیدار می شدید و در شبی شیطان هجوم آورد و وسوسه کرد که بخواهید پس بدانید که در همان شب خبری است یا اگر مثلا عادت دارید که زبان خود را حفظ کنید اما در جایی شیطان برای غیبت و گناه وسوسه می کند پس بدانید هر چه خیر است در همان ترک گناه و حفظ زبان است. بنابراین شیطان روی گنجینه های خیلی مهمی که در انتظار انسان است کمین می کند و طبیعی است که اگر کسی نداند چه به دست آورده و غافل از سرمایه هایش باشد، در خطر است.

آیت الله میرباقری معتقد است: نکته دوم این است بعد از اینکه فهمید چه به او داده اند باید بدانند که این سرمایه ها دشمن جدی دارد و خیال نکند دشمنی ندارد؛ چرا که اتفاقا شیطان در بیرون ماه رمضان ایستاده است که آن ها را از انسان بگیرد.

حجت الاسلام محمود رجبی قائم &ZWNJ; مقام مؤسسه &ZWNJ; آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره) &ZWNJ; نیز مورد عید سعید فطر در گفتگو با مهر گفت: در روایات و در فرهنگ اسلامی عید روزی است که مسلمانان به یک موفقیتی در عمل به دستورات الهی و انجام کارهای خیر نائل می شوند، پس از این موفقیت یک سروری از این موفقیت به وجود می آید. مثلا وقتی مسلمانان در ایام حج موفق به انجام فرائض می شوند پس از آن به شکرانه آن توفیق عید قربان را جشن می گیرند. در عید غدیر نیز به شکرانه اینکه پیامبر ولی خدا را معرفی کرد و مردم توفیق شناخت و بیعت با ولی الله را پیدا کردند جشن گرفته می شود. در عید فطر هم به این دلیل که مردم در ماه رمضان و شب های قدر توفیق اعمالی که موجب تقرب به خداست را یافته اند در پایان، این موفقیت را جشن می گیرند.

عید فطر ذخیره و گنجینه ای برای پیامبر اسلام(ص) است

از عنوان دیگری که بر روز عید فطر قرار داده اند این است که ذخیره ای برای پیامبر و اهل بیت است. در دعایی هم که ما در نماز عید فطر می خوانیم می گویم «و لمحمد صلی الله علیه و اله ذخرا و شرفا و کرامتا و مزیدا»؛ یعنی این ذخیره و گنجینه ای برای پیامبر اسلام(ص) است

وی گفت: از عنوان دیگری که بر روز عید فطر قرار داده اند این است که ذخیره ای برای پیامبر و اهل بیت است. در دعایی هم که ما در نماز عید فطر می خوانیم می گویم «و لمحمد صلی الله علیه و اله ذخرا و شرفا و کرامتا و مزیدا»؛ یعنی این ذخیره و گنجینه ای برای پیامبر اسلام(ص) است. حال اینکه چگونه عید فطر می تواند گنجینه و ذخیره ای برای پیامبر باشد شاید یکی از وجوهش این باشد که روز عید و برقراری این روز و اهتمام مسلمانان به این روز خود باعث دوام و بقای اسلام می شود و با حضور همه مسلمانان در یک روز در نماز عید فطر، شکوه اسلام و همبستگی مسلمین و برکات دیگری که بر آن مترتب می شود را به همراه خواهد داشت که خود موجب زنده بودن و بقای دین پیامبر می شود. این ذخیره ای برای دین پیامبر به شمار می رود و همینطور مایه شرف برای پیامبر است که امت اسلامی با حضور خود در نماز عید مایه شرافت برای پیامبری است که توانسته امتی را اینگونه تربیت کند و وحدت و یکپارچگی را بین آنها به وجود بیاورد.

وی افزود: تعبیر دیگری که داریم $\«\&مزید\&را\>$ است که موجب افزایش برای پیامبر است یعنی توسعه فرهنگ اسلامی در سطح ملت های دیگر و جهان است. خود این نمایش وحدت و همبستگی توجه دیگران را به آن جلب می کند که طبعاً وقتی که با اسلام آشنا شوند زمینه نشر فرهنگ دینی فراهم می شود.

این کارشناس دینی ادامه داد: ما در صحیفه سجادیه داریم که می فرماید امروز روز سرور و خشنودی مومنین است که با توفیقاتی که پیدا کردند خشنودند که توانستند اعمال خوبی را در همه زمینه ها انجام دهند و از این موفقیت یک سرور معنوی در بین مسلمانان بوجود می آید.

عید فطر جلوه گاه همبستگی و اقتدار اسلامی است

وی گفت: در دعای وداع با ماه رمضان داریم که $\«\&و لاهل ملتک مجمعا و محتشدا\&را\>$ عید فطر اجتماع باشکوهی برای امت اسلام است و جلوه گاه همبستگی، وحدت و همینطور اقتدار اسلامی است. کلمه $\«\&محتشدا\&را\>$ به این اشاره دارد که عید فطر روزی است که همه امت اسلامی نوعی راهپیمایی می کنند. چون در روز عید مستحب است مردم از خانه ها بیرون بیایند و خارج از شهر و زیر آسمان نماز عید را برپا کنند. این امر شکوه اجتماع مسلمین و حضور مسلمین را به نمایش می گذارد.

قائم مقام مؤسسه $\&zwnj\&$ آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره $\&zwnj\&$) گفت: ما از خدا می خواهیم که این روز را بهترین روزی که در طول عمر ما می گذرد برای ما قرار دهد. بهترین روز شدن یعنی اینکه ما بهترین کارهای نیک را انجام بدهیم و عنایات الهی را دریافت کنیم.

وی گفت: در این دعا این روز به عنوان روزی که انسان یاد صحرای قیامت می افتد و یادی کند از روزی که در آن روز تمام اعمال خود را مشاهده می کند و شوق بهشت برای او سرور آفرین می شود. امام سجاد در دعای وداع اشاره می کند که در این روز $\«\&اَللّٰهُمَّ ارْزُقْنَا حَوْفَ عِقَابِ الْوَعْدِ وَ شَوْقَ ثَوَابِ الْمَوْعُودِ\&را\>$ یعنی روزی ما کن که نسبت به معاد توجه کنیم.

ما در دعای قنوت نماز عید فطر از خدا می خواهیم که ما را در آنچه که پیامبر و آل پیامبر از کمالات و ارزش های اسلامی و انسانی وارد شدند ما را هم وارد آنها کنند

این کارشناس دینی ادامه داد: اهل بیت به ما تعلیم می دهند با اشتیاق به بهشت شاد باشیم و شادی ما با این همراه باشد که خداوند ما را وارد به بهشت خود کند. در روز عید با انجام دستورات الهی انسان بهشتی را برای خود تعبیه می کند و بهترین جایگاهی که سراسر نعمت و لذت و شادی است برای خود پیش بینی می کند.

وی گفت: ما در دعای قنوت نماز عید فطر از خدا می خواهیم که ما را در آنچه که پیامبر و آل پیامبر از کمالات و ارزش های اسلامی و انسانی وارد شدند ما را هم وارد آنها کنند. $\«\&اَللّٰهُمَّ اَدْخِلْنِيْ فِيْ كُلِّ خَيْرٍ اَدْخَلْتَ فِيْهِ مُحَمَّدًا وَّآلِ مُحَمَّدٍ وَّ اَخْرَجْتَنِيْ مِنْ كُلِّ شَرٍّ اَخْرَجْتَ مِنْهُ مُحَمَّدًا وَّآلِ مُحَمَّدٍ\&را\>$ کما اینکه می خواهیم که ما را از تمام شرور و پستی هایی که پیامبر و اهل بیت از آن خارج شدند ما هم از آنها خارج شویم یعنی همه رذایل اخلاقی و شرور را منزه و پاک شویم. این مهمترین دعایی است که ما در آن روز از خدا می خواهیم که جامع رسیدن به همه خوبی ها و جامع جدا شدن از همه بدی هاست.